

# **Badische Landesbibliothek Karlsruhe**

**Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe**

## **Tractatus de s. Eucharistiae sacramento - Cod. Ettenheim-Münster 234**

**[S.l.], 1721**

L. 1a

[urn:nbn:de:bsz:31-127314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-127314)

aut urgente necessitate abfit, aut iniuste no - 149.

"lib in artu mortis.

Deniqz inferiores sacerdotes, sine omni  
facultate admissantes Euctia etm incurrunt  
irregularitate, ex abus. P. ordinis, quia ex-  
ercent actu psum ordinis sacerdotis, quod  
n<sup>o</sup> habet. Unde extra hanc irregularitate  
n<sup>o</sup> incurrunt quodam citra ac individua  
v facultate ministrandi, quia n<sup>o</sup> exercebunt  
ordinis, qm n<sup>o</sup> habet.

Requisita.

De  
Re contenta, seu de reali hys  
presentia in Euctia

De. 1<sup>a</sup>  
Vtrum hys sit vere & reter  
presens in hoc sacramento?

Apost. in Euctia vere reter ac substantiat  
q<sup>u</sup>inibz corp<sup>u</sup> & sanguis hys. ita ac cath.  
q<sup>u</sup>tra varios hereticos.

Apost. 1<sup>o</sup> ex Tit. 2<sup>o</sup> cap. 13. ubi dicit.  
Docet. Synodus, & apost. ac semper pro-  
fiteri, in almo, 1<sup>o</sup> Euctie sacramento post

150.

quod panis & vini consecravit Dm̄n.  
In Ch. verum dicitur ab eo, hanc videretur  
se scriptor se esse illam rem sensibilem  
"vini, & can. i. si quis negaverit in  
s. Eucharistia panem & vinum vere retor ac  
scriptor carnis & sanguis una carnis &  
divinitate. D. N. P. C. ac proinde totum  
dicitur, sed dicitur etiam in eo, ut in figuris  
& figuris, dicitur virtute: anathema. rursus  
can. 2. si quis negaverit, in venerabili Eu-  
charistia panem, sicut unagrum panem, & sicut  
"his cuiusque, facit panem consecravit factum  
"dicitur dicitur panem, anathema sit. dicitur  
can. 3. si quis dixerit, postea consecravit  
in admirabili Eucharistia panem non esse carnis  
"panem & sanguinem. D. N. P. C. anathema sit.  
"Petrus 2. ex perpetua fronte dicitur, cui  
sunt & doctrina. s. p. p. apud Bedam.  
& ex quibusdam capitulis quibus canonibus  
sunt et cap. 38. 40. 41. 42. 43. 55. 69. 72. &c  
de consecratis. dicitur 2. idem quod scriptum est in  
"sola Eucharistia hoc est. Hic est &c unde  
"Petrus 2. rursus. eadem Eucharistia, idem panem  
& scriptor etiam idem scriptum in eo est nunc

151.  
quod fuit f. qd dicitur hoc seminum in ult. ca  
na qd dicitur ac inquit, atqui t. v. e. &  
reter p. p. fens fuit corpus & sanguis d. p.  
p. Euchar. qd. d. facile admittit ab  
hereticis, si em Euchar. est seminum d.  
v. p. ab eo, qd dicitur qd dicitur & inquit  
hoc ipso n. est seminum, cum in istis  
notisculis habeant, ad ea veniunt n. seminum.  
p. qd min. qd sola p. p. v. e. qd dicitur  
hoc seminum qd dicitur & inquit, dicit.  
hoc e. corpus meum. hic e. sanguis meus  
ut habet ex v. e. q. Evangelicis & ex  
apostolis i. Corinth. ii. atq. hoc cum  
venite, dicere n. potuerit, si in eo  
f. n. fuit verum & reter corpus & san-  
guis d. p. q.

Quod hereticis qd verba d. ibi n.  
accipiunt in sensu p. p. & liberati p.  
metaphorico, prout id e. ac p. e.  
ita ut sensus sit: hoc significat corpus  
meum &c. p.

Ita e. q. p. q. quia hoc verba a p.  
mox dicitur per accepta s. in sensu  
liberali ab v. e. gentibus & p. p. & cum  
in saeculo q. Joannes Heringer ac ju.

152. Berengarius Cypri circa profectum  
corporis morasent. habita a pluribus  
syndis fuerit damnata, ut videtur  
apud Behtar.

2. hinc ibi qd dicit de hinc in qd solent  
adhuc clari. In in fuppl. librali.  
certe si. Zdringlianis auid' legasch  
domus his verbis, hoc domus si. In  
n. illget, qd domus sua hinc ficasch  
2 qd hinc fuppl. aut fuppl. domus vi fup  
fup ad eul p. hinc.

3. hinc hoc verba dixit, qd de illo  
fuppl. si. fuppl. Joan. 13. ecce nunc  
pala laquearis & procebit null' fup

4. hinc multa adidit explicat qd  
in fuppl. et ad hinc, qd melphra laq  
hinc, profecti si. ex alius circumfup  
melphra n. paterat colij. si qd  
dixit se hinc vede solvere & prob  
3 dies reedificare fuppl. adidit  
explicat, qd laqueis si. hinc corporis  
fup, & fup hinc certe fup appropiet  
explicat, aut qd Joan. 6. dixit,

153.  
se corpus suum tradidit ad manducandum  
plures scandalizati sunt, ac eum desca-  
verunt dicendo: Quis est hic homo &  
quis potest eum audire? qui cum a se inter-  
essent, et per legem de manducate vasi  
sui corporis, dormissent utique, deo acri  
expresso, ne propter falsam opinionem, per-  
irent, & in eum nulla explicatio  
ibi posuit, sed potius eos abire mi-  
sit: quod non est de metaphisica, sed de  
vera manducate corporis sui scilicet volebat.  
Denique si haec verba non sunt accipienda ad  
litteram, cum P. Paulus adeo sollicitus hostibus,  
ut ante sumptionem corporis se probent fidem  
etiam? Sed certe ut leges sunt manducate per  
fidem & memoriam, non indiget ista pagina  
hoc enim fit etiam legendum Evangelium &  
P. Scriptura: at quis in Wingham propo-  
bit, sed exactum examen & positum si quis  
velit legere P. Scriptura? addit apostolus  
quod indigne manducans reus erit corporis  
& sanguinis Domini, hoc est idem ac reg. lege  
maiestatis dicit: non a se reg. lege maiestatis

154. qui imagine[m] illu[m] regis gemere & inof-  
fense[m] affectu[m], ni id faciat ex in-  
teriore regis gemerenti, quod si in Eucha-  
ristia dicitur vere corpus Dni, sed illud eius  
figura, qui accideret cuius petro gravi-  
tate[m] ex gremio n[ost]ro regis corporis &  
sanguinis Dni.

Solvuntur o[mn]es.

Q. 1. Verbum est ut in script. soepe accipitur  
pro factis: quod etiam in scriptis in hac pro-  
p[ter] hoc dicitur, corpus meum. ant. ob. gen[er]is  
41. quod dicitur, pulchro & gl[ori]o[so] p[ro]f[er]ens  
quod ubertis, anti. st. Exodi 42. Dr. 19. ay.  
paschali: est enim gl[ori]ose, id est transibit Dni  
Joan. 6. Ego sum panis vite. Joan. 10. Ego  
sum vitis vera. Ego sum asinus. j. Casin. h.  
10. petra a erat d[omi]n[u]s &c. atq[ue] in his alijs  
locis verbum est sumit[ur] improprie & pro  
factis, quod.  
De hac asse[m]to eodem modo potest fieri h[ab]ere  
in arriana & sociniana, quod d[omi]n[u]s no-  
gabatur divinitate[m], nam hoc rati[one] etiam potest  
ita[m] metaph[or]ice explicari illud Joan. 1. Deo

erat verbum, ita post negoti incarnationis ] 95.  
& metaphis explicati illud Joan. i. Verbum  
caro factum e. unde in loci neg. carf.  
Crebatur. Verbum e. originarie ac-  
cipitur in script. ad flandum identem unum  
aut altero in sensu ppris: quod etiam hic dicitur  
ita accipi. Differt quod e. quod dicitur arti-  
q. hoc & dicitur hoc quod dicitur quod dicitur hoc  
"verba hoc e. dicitur me per Rachenus  
in liberali. & ppris sensu ita dicitur, aut  
extra ves illa verba aquas e. glase,  
& verba xpi ego sum opus vobis peccata  
nisi. Exponit aut figurate ut dicitur  
Q. 2. Matth. 24. monet xpi. si quis vobis  
dixerit ecce hic e. xpi, aut illu nolite  
credere: atque catholici dicunt, aut ad  
hic in Quarta. quod dicitur ibi agere de  
impastoribus, & docendis, quod factum e. in  
labunt, multi em venient inquit, in  
noie me dicentes: ego sum xpi & multos  
seducunt, prout p. dicitur in scriptis  
antictis.  
Q. 3. xpi. rapim a scrib. Matth. 26. p. post  
aperit in colu, n. amplig futurum  
e. in dicitur, dicit em pauperes p. per

156. hōtis nobiscum me a n̄ per hōtis. atq̄  
si est in Eucharistia, p̄tereaq̄ enī per. q̄.  
R. dist. maj. aperit se n̄ futurum eē in  
terris quod p̄sentia sui v̄sibilem se ovi-  
nariā, quod p̄sentia emittat ac mira-  
culosa neq̄ maj. sensu q̄ eē, h̄m n̄ per  
eē nobiscum in eo, sicut v̄sibilem, in quo  
p̄est utilitate corporea ab hostia recipere  
V. f. ungi, lavari &c.

Q. 4. Joan. 12. dicit h̄m ubi ego sum  
et missa meo erit, sed missa n̄ in Eucharistia  
R. n̄ dicit ubi eris, seu in oi loco,  
alioi suspens missa etm sume enī ip̄s  
in cruce et sepulchro sed dicit ubi,  
eē in h̄o loco. sicut in colō.

Q. 5. act. 17. dicit Deo, n̄ in mandatis  
h̄m h̄m. iusta nos h̄m et in illis. q̄.  
R. sermone ibi eē de divinitate, qd̄ in  
oia & nullis locis q̄sunt, qd̄ in recte  
ut h̄m p̄sentia dicit alibi h̄m, qd̄  
dicit h̄m hoc modo illi dicit, ex eo  
q̄t, quia alia seq̄t. Den̄ n̄ eē ubi  
qd̄ dicit ad v̄sarios ac nobis q̄sunt col.



Ceterum pro solvendo P. P. deservit  
 in gratiam facientes nota; S. P. P.  
 p[ro]p[ri]o min[us] p[ro]p[ri]o, ac p[ro]p[ri]e locuti  
 fuisse in hac causa, quia scilicet se  
 bono fuisse itaq[ue] a fidelibus ante eandem  
 hereses de huius mysterii veritate nil dubitan-  
 tibus.

ita eandem huius carne[m] p[ro]p[ri]a[m] q[ue]st[io]nem, n[on] v[er]o  
 p[ro]p[ri]a[m] p[ro]p[ri]a[m], quod h[ab]uit ante morte[m] p[ro]p[ri]a[m]  
 p[ro]p[ri]a[m], & p[ro]p[ri]a[m] p[ro]p[ri]a[m] imp[ro]p[ri]a[m], quod h[ab]uit in  
 comitatu p[ro]p[ri]a[m] aliena[m], atq[ue] ita interdu[m]  
 negare eandem se huius carne[m] in comitatu  
 q[uo]d fuit, cruci affixe, quia licet p[ro]p[ri]a[m]  
 p[ro]p[ri]a[m] eandem, e[st] p[ro]p[ri]a[m] d[omi]ni q[uo]d p[ro]p[ri]a[m].

D. In manducando interna[m] ac p[ro]p[ri]a[m]  
 ita comendant, ut n[on] videant[ur] alia[m] q[uam]  
 noscere, solum velle eterna[m] & reale[m] p[ro]p[ri]a[m]  
 p[ro]p[ri]a[m] nil p[ro]dare: hoc p[ro]p[ri]a[m] dicitur malis  
 huius corp[or]is n[on] manducare, n[on] ut utiliter  
 & fructuose.

q[ui] q[uo]d dicitur p[ro]p[ri]a[m] a p[ro]p[ri]a[m] vocat[ur] signi-  
 ficat[ur] valent ead[em] se m[er]it[um] signi-  
 ficat[ur] quod corp[or]is huius, sed ita vocat[ur] r[ati]o  
 p[ro]p[ri]a[m] p[ro]p[ri]a[m], q[uo]d p[ro]p[ri]a[m] h[ab]uit, & p[ro]p[ri]a[m]

corpore dxi n̄ abens de se ipsis inuissibile 159  
latens. L. 2.

Quomodo in Eucharistia fiat transsub-  
stantiatio?

Novi transsubstantiationis illius generabilis  
quodlibet substantia unius in alia, quod quodlibet  
in presenti materia dicitur. Transsubstantiatio  
panis & vini in corpus & sanguinem dxi  
est quod, utrumque operatur fiat illis trans-  
substantiatio, ita ut uno n̄ amplius remansit  
et substantia panis & vini?

Apparet in Eucharistia n̄ manifestatio vini  
& panis, sed ista pars & accidentia  
eorum: ad corpus & operatur sub eorum transsub-  
stantiatio. conc. cathol.

Ita ex concilio Laterano. Innocentio 2. cap.  
finitur de summa trinitate ubi dicitur: corpus  
& sanguinem dxi sub speciebus contineri trans-  
substantiatio panis & vini. ita ex concilio  
Romano. sub Nicolao 2. ubi Berengarius  
item heresim suam abiurans, profitetur,